

Δημήτρης Δημητριάδης

Λογοτεχνική επιλογή:
Ρούλα Αλαβέρτα

Σκηνοθεσία:
Σοφία Καρακάντζα

Μουσική επεξεργασία:
Παναγιώτης Γκλύστης

Οργάνωση παραγωγής:
Ιωάννα Λιάκου

Διανομή (με αλφαβητική σειρά):

Γιώργος Ζώης, Απόστολος Κρίτσας,
Νέλσων-Ορφέας Λούκας, Βασίλης Μπισμπίκης,
Αργύρης Σαζακλής, Βασίλης Σπυρόπουλος,
Μιχαήλ Συριόπουλος, Γιάννης Χαρίσης

Συμμετέχουν, επίσης οι
Γιώργος Ανισάνογλου, Σταύρος Γιαπουτζής

Υπεύθυνοι παράστασης
Οδηγός σκηνής: Ιωάννα Λιάκου
Χειριστής κονσόλας φωτισμού: Θωμάς Κώστας
Ηλεκτρολόγος: Γιώργος Ζίγκας
Χειριστής κονσόλας ήχου: Νίκος Τσολάκης

Ακολουθούν τα λογοτεχνικά πρωινά:

Τίτος Πατρίκιος	21 Δεκεμβρίου 2008
Στέλλα Βογιατζόγλου	1 Φεβρουαρίου 2009
Ιωάννα Καρυστιάνη	1 Μαρτίου 2009
Παγκόσμια ημέρα ποίησης	15 Μαρτίου 2009
Γιώργος Σκαμπαρδώνης	29 Μαρτίου 2009
Βασίλης Ιωαννίδης	12 Απριλίου 2009

Ιστορία Σύγχρονης Σκηνοθεσίας, 1ος τόμος: 1887-1914, D. Bablet, 17x24, σ. 134, 2008

Το βιβλίο αυτό προτείνει, όχι ακριβώς μια πραγματική ιστορία, αλλά ένα είδος εισαγωγής στην ιστορία της σύγχρονης θεατρικής σκηνοθεσίας. Ο πρώτος τόμος ασχολείται με την περίοδο ανάμεσα στο 1887, χρονιά της ίδρυσης του Τεάτρ Λιμπρ (Theatre Libre=Ελεύθερο Θέατρο) από τον Αντρέ Αντουάν, και στην έναρξη του Α' Παγκοσμίου Πολέμου. Έτσι, εξετάζεται η δραστηριότητα ορισμένων ανθρώπων του θεάτρου στο σύνολό της (π.χ. Άππια, Κραίηγκ). Σε κάποιες περιπτώσεις (Μέγιερχολντ κ.λπ.) αναλύεται αποκλειστικά το παρουσιασμένο έργο πριν από το 1914, στο οποίο αξίζει να αφιερώσει κανείς ολόκληρη μελέτη. Οι μετέπειτα δημιουργίες θα εξεταστούν στον δεύτερο τόμο. Τέλος, αν κάποιοι σημαντικοί σκηνοθέτες (Ζεμιέ) αποσιωπούνται εδώ, είναι γιατί μου φάνηκε προτιμότερο να δοθεί έμφαση, στον επόμενο τόμο, στις σημαντικές τους παραστάσεις οι οποίες τοποθετούνται μετά το 1914.

UNIVERSITY STUDIO PRESS
Εκδόσεις Επιστημονικών Βιβλίων & Περιοδικών

Αρμενοπούλου 32, 546 35 ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ -
Τηλ. 2310 208.731, 2310 209.637, 2310 209.837, Fax 2310 216.647 -
E-mail: info@universitystudiopress.gr -
ΣΤΟΑ ΤΟΥ ΒΙΒΛΙΟΥ - Πεσμαζόγλου 5, 105 64 ΑΘΗΝΑ -
Τηλ. & Fax 210 32.11.097

www.universitystudiopress.gr

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ

ΚΡΑΤΙΚΟ ΘΕΑΤΡΟ ΒΟΡΕΙΟΥ ΕΛΛΑΔΟΣ

ΘΕΑΤΡΙΚΗ ΠΕΡΙΟΔΟΣ 2008-2009

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ

ΚΔΒΕ

ΚΡΑΤΙΚΟ ΘΕΑΤΡΟ
ΒΟΡΕΙΟΥ ΕΛΛΑΔΟΣ

ΕΛΕΥΘΕΡΟ ΘΕΑΤΡΟ

www.ntng.gr

ΚΥΡΙΑΚΗ 30 ΝΟΕΜΒΡΙΟΥ 2008 | 12 το μεσημέρι | ΘΕΑΤΡΟ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ | Είσοδος ελεύθερη

Λογοτεχνικά
πρωινά
της Κυριακής

38

Δημήτρης
Δημητριάδης

Χορηγοί επικοινωνίας:

EPT

EPT3

Χορηγός ένδυσης
προσωπικού υποδοχής:

F
FOKAS

Χορηγός:

UNIVERSITY
STUDIO
PRESS

ΤΟ ΣΩΣΙΒΙΟ ΕΓΚΛΗΜΑ

Οι Κατάλογοι είναι μία επ' αόριστον και μη προβλέψιμη αλληλουχία ποιητικών ενοτήτων. Εκείνο που συνδέει αυτές τις ενότητες μεταξύ τους είναι, κατ' αρχάς, ο γενικός τους τίτλος· κάτω απ' αυτόν διαδέχονται η μία την άλλη, αριθμημένες μεν αλλά χωρίς αρχή και τέλος, αναπτύσσοντας η κάθε μία έναν απολύτως δικό της πυρήνα που είναι ανεξάρτητος και συγχρόνως εξαρτημένος από εκείνον των άλλων ενοτήτων. Έτσι, μολονότι η κάθε μία ενότητα ολοκληρώνει μόνη τον κύκλο της, όλες μαζί ως σύνολο δεν ανήκουν στην κατηγορία του κύκλου αλλά τού ατελεύτητου συρμού: έρχονται, χωρίς προαποφασισμένο σχεδιασμό, να προστεθούν η μία στην άλλη όπως γίνεται σε μία κατακόρυφη λίστα η οποία καταρτίζεται και συμπληρώνεται συν τω χρόνω, κι αυτός ο μηχανισμός ανταποκρίνεται στην μία έννοια τού τίτλου· η άλλη είναι εκείνο που εννοούμε λέγοντας την έκφραση το κατά λόγον το οποίο σημαίνει κάτι που είναι εναντίον τής λογικής, ασφαλώς τής τρέχουσας, τής περιορισμένης και περιοριστικής, πράγμα που συνιστά τον εγγενή, γενεσιουργό τρόπο λειτουργίας των Καταλόγων απ' τους οποίους εντούτοις δεν λείπει καθόλου η λογική, μία λογική όμως δική τους η οποία τούς παρέχει την δυνατότητα να κινούνται αδέσμευτα στον χώρο και τον χρόνο τής επινόησης και τής σκέψης, όπως και, εξυπακουέται, τής γλώσσας η οποία αποτελεί τον λόγο και την λογική τής υπάρξεώς τους.

Ο Τουφεκισμός τής Σαλονίκης είναι ο υπ' αριθμόν οκτώ Κατάλογος απ' τους μέχρι στιγμής δεκατέσσερις, και ανήκει στην ενότητα που υποτιτλοφορείται *Οι σκηνές τού μαρτυρίου*. Το θέμα του και ο χειρισμός του διαφοροποιούν τον Κατάλογο αυτόν απ' τους υπόλοιπους. Ο δικός του υπότιτλος *Ένα πατριωτικό ποίημα* δίνει μία πρώτη ιδέα αυτής της διαφοράς. Θα μπορούσε ο Κατάλογος αυτός να ανήκει ως είδος στην ηρωική ποίηση, να προέρχεται απ' την παράδοση τού δημοτικού τραγουδιού, απ' τα λαϊκά έπη όπου εξυμνούνται ανδραγαθήματα αντλημένα κυρίως από λαϊκούς θρύ-

λους όπως κι απ' την εκάστοτε ιστορική περίοδο μιάς περιοχής τού κόσμου. Αν όντως συμβαίνει αυτό, τότε ο Τουφεκισμός είναι μία ολική αντιστροφή εκείνου τού παραδοσιακού είδους. Εδώ, σ' αυτόν τον Κατάλογο, εκείνο που εξυμνείται είναι η ομαδική εκτέλεση μιάς γενέθλιας πόλης απ' τούς ίδιους τούς κατοίκους της, πιο συγκεκριμένα απ' τον ανδρικό πληθυσμό της αλλά και με την συναίνεση σχεδόν όλων των άλλων που την παρακολουθούν. Το ηρωικό στοιχείο, εν προκειμένω, έγκειται σε μία πράξη συλλογικής τόλμης με κίνητρο την βαθιά επιδιωκόμενη λύτρωση από μία δυσαιώνη πόλη-πραγματικότητα η οποία έχει καταλήξει να είναι ο θάνατος των κατοίκων της. Αυτή, λοιπόν, η πόλη-θάνατος, ή αυτός ο θάνατος-πόλη, πλήττεται θανάσιμα απ' το πολυπληθές εκτελεστικό απόσπασμα που το συναποτελούν οι ακμαίοι άνδρες της, με την προσδοκία, η οποία, με τα χρόνια, έχει γίνει βεβαιότητα, πως θ' αρχίσει σταλήθεια η αληθινή ζωή τους μετά απ' την δική της θανάτωση.

Υπ' αυτήν την έννοια, Ο Τουφεκισμός τής Σαλονίκης είναι πράγματι ένα ηρωικό ποίημα, εφόσον αφηγείται μία γενναία πράξη, πράξη αληθινής ανδρείας, τόσο σε ηθικό όσο και σε μυϊκό επίπεδο, σε επίπεδο φυλετικής ακμής, με την μόνη αλλά θεμελιώδη διαφορά ότι, στην προκειμένη περίπτωση, ο ηρωισμός δεν έχει ως αντικείμενό του την υπεράσπιση ή την διάσωση κάποιου εθνικού ιδεώδους ή πάτριου εδάφους αλλά, απεναντίας, την κατατρόπωσή τους, μολονότι η εν λόγω κατατρόπωση αποσκοπεί συγχρόνως στην υπεράσπιση ενός άλλου ιδεώδους και ενός άλλου εδάφους, κατά πολύ σημαντικότερων και ζωτικότερων, εκείνων τής προσωπικής αλλά και συλλογικής απελευθέρωσης από μία εγκληματική καταδυνάστευση, από μία εντόπια ασφυξία και δουλεία: δολοφονείται η δολοφόνος πόλη με μία ομαδική απόφαση απελευθερωτικού χαρακτήρα ώστε η πόλη αυτή, ως φονικός βρόχος, να πάψει να είναι φραγμός στην προσωπική ολοκλήρωση.

Έχουμε, εν ολίγοις, μία επανάσταση εναντίον ενός εντόπιου δυνάστη, μία εξέγερση εναντίον ενός

εσωτερικού εχθρού, κάτι σαν εθνεγερσία εναντίον ενός κατακτητή ο οποίος δεν είναι αλλοδαπός αλλά ομογενής. Η συνέπεια είναι μία τελική και πλήρης ρήξη με μία πραγματικότητα που έχει εξωθήσει στα όριά τους την ανοχή και την ανοχή των κατοίκων της, τουλάχιστον των πιο συνειδητών πολιτών της οι οποίοι βλέπουν την πόλη τους να γίνεται ο τάφος τους με αυτουργό την ίδια.

Επιπλέον, όμως, μπορεί να δει κάποιος αυτό το δραματικό επεισόδιο και ως μία αλληγορία πάνω στο θέμα τού πώς ένας άνθρωπος ή μία κοινότητα ανθρώπων μπορούν να γλιτώσουν την ζωή τους όταν αποφασίζουν, έπειτα από μακροχρόνιες παλινδρομήσεις και υπαναχωρήσεις, να πάρουν επιτέλους τα όπλα εναντίον παντός είδους παγίωσης και καθηλώσεων που επιβάλλουν και διαιωνίζουν έναν καθημερινό θάνατο ο οποίος δεν είναι τίποτε άλλο παρά μία εγκληματική κίνηση στραμμένη εναντίον τους.

Στο αφηγηματικό αυτό ποίημα, όπου συμπλέκονται το ιδιωτικό με το δημόσιο, το γενικό με το ιδιαίτερο, το μονοφωνικό με το πολυφωνικό, εκτυλίσσεται παραβολικώς τω τρόπω η εξιστόρηση μιάς απελευθερωτικής πράξης. Αυτή ακριβώς η συμβολική μεν αλλά και εδραία πράξη, που διαδραματίζεται στο επίπεδο τόσο τής φαντασίας όσο και τής επιθυμίας, συνιστά την έκφραση τού κρίσιμου αλλά αναγκαίου εκείνου διαβήματος χάρη στο οποίο αναλαμβάνει κανείς πλήρως την ίδια την ζωή του αποτολμώντας το μέχρι τότε γι' αυτόν αδιανόητο ή ανέφικτο· διότι αυτή η πλήρης ανάληψη τής ζωής από κάποιον ή κάποιους δεν μπορεί να υλοποιηθεί παρά αποκλειστικά και μόνο με μία θυσιαστική αλλά και εξιλαστήρια πράξη, όπως συμβαίνει σ' αυτόν εδώ τον Τουφεκισμό.

Με την αμματοχυσία που κατ' ανάγκην απορρέει, δίνει ο κάθε άνθρωπος στον εαυτό του την ανεξαργύρωτη και ζωτική δυνατότητα να ξεκινήσει την δική του πορεία οδεύοντας πλέον προς την άγνωστη προσωπική του πόλη.

Δημήτρης Δημητριάδης
18.11.2008